

Laidiens: 02.04.1996., Nr. 57

Ministru kabineta noteikumi nr. 75

(prot. nr.16, 10.§) Rīgā 1996.gada 26.martā

Noteikumi par trūcīgo ģimeņu sociālās palīdzības pabalstu un trūcīgo ģimeņu materiālā stāvokļa novērtēšanu

Izdoti saskaņā ar likuma “Par sociālo palīdzību” 33.pantu

I. Noteikumos lietotie termini

Apsekotājs — sociālās palīdzības dienesta pilnvarota persona, kura novērtē ģimenes vai apgādnieka materiālo stāvokli.

Faktiskie izdevumi par mitekli — izdevumi par dzīvojamo telpu īri, apkuri un citiem komunālajiem pakalpojumiem, kuri pierādāmi ar kvītīm un citiem maksājuma dokumentiem.

Nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība — pēc vienotiem principiem noteikta zemes un uz tās esošo ēku un būvju vērtība, kas aprēķināta noteiktam valsts mērķim — zemes reformas veikšanai, nodokļu aprēķiniem u.tml.

Uzturs — ēdiens, mitekļis, apģērbs, kopšana; nepilngadīgai personai — arī audzināšana un obligātā izglītība.

II. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka trūcīgo ģimeņu sociālās palīdzības pabalsta (turpmāk tekstā — “pabalsts”) apmēru, pabalsta piešķiršanas un izmaksas kārtību, kā arī trūcīgo ģimeņu materiālā stāvokļa novērtēšanas kārtību.

2. Tiesības saņemt pabalstu ir tām ģimenēm vai atsevišķi dzīvojošām personām (turpmāk tekstā — “ģimene”), kurām ir noteikta atbilstība trūcīgas ģimenes statusam. Trūcīgas ģimenes statusu atbilstoši šiem noteikumiem nosaka tās pašvaldības komisija vai sociālās palīdzības dienests (turpmāk tekstā — “pašvaldība”), kuras administratīvajā teritorijā ir attiecīgās ģimenes dzīvesvieta. Sociālās palīdzības dienesta vadītājs izsniedz rakstisku atzinumu par attiecīgās ģimenes tiesībām uz minēto statusu.

3. Pabalsts nodrošina līdzekļu saņemšanu uzturam šo noteikumu V nodaļā noteiktā minimuma līmenī.

III. Ģimenes materiālā stāvokļa novērtējums

4. Lai noteiktu, vai ģimenei ir tiesības saņemt pabalstu, pašvaldība, pamatojoties uz iztikas līdzekļu deklarācijā (turpmāk tekstā — “deklarācija”; 1.pielikums) norādītajām ziņām, valsts un pašvaldību institūciju, kā arī citu juridisku un fizisku personu rīcībā esošajām ziņām un sociālās palīdzības dienesta darbinieka veikto aprēķinu (2.pielikums), novērtē ģimenes kopējos ienākumus, kustamo un nekustamo mantu (turpmāk tekstā — “īpašums”), likumīgo apgādnieku iespējas dot uzturu, kā arī citus resursus, kas ietver iespējas palielināt pelnītspēju, atrast darbu un gūt ienākumus, izmantojot savu īpašumu. Novērtējot ģimenes materiālo stāvokli, ņem vērā šo noteikumu 5. —14.punktā minētos nosacījumus.

5. Ģimene atzīstama par trūcīgu, ja:

5.1. tās ienākumi pēdējo trīs mēnešu laikā nepārsniedz 75% no Ministru kabineta noteiktā krīzes iztikas minimuma mēnesī uz katru ģimenes locekli;

5.2. tai nepieder naudas līdzekļi, kuru apmērs ir lielāks par 200 latu;

5.3. tai nepieder īpašums, kura vērtība pārsniedz 3000 latu;

5.4. tai nav apgādnieku, kuri spēj dot uzturu;

5.5. tā nav noslēgusi uztura līgumus.

6. Par īpašumu šo noteikumu 5.punkta izpratnē nav uzskatāma dzīvokļa iekārta, apģērbs un sadzīves priekšmeti, kas ģimenei pieder brīdī, kad tiek noteiktas tās tiesības saņemt pabalstu.

7. Ja pašvaldībai tiek uzticēta ģimenei piederošas mājas vai privatizēta dzīvokļa pārdošana, attiecīgā nekustamā īpašuma vērtību uz trim mēnešiem neieskaita kopējā īpašuma vērtībā.

8. Ģimenes materiālā stāvokļa izmaiņas pabalsta saņemšanas laikā vērtē sociālās palīdzības dienesta pilnvarots apsekotājs.

9. Nekustamā īpašuma novērtēšanai izmantojama nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība.

10. Īpašums, kas nav nostiprināts zemesgrāmatā, novērtējams atbilstoši attiecīgās pašvaldības izvirzītajiem nosacījumiem. Pašvaldība ņem vērā vietējos apstākļus un pastāvošās iespējas attiecīgo īpašumu izmantot ienākumu gūšanai vai atsavināt pēc tā nostiprināšanas zemesgrāmatā.

IV. Apgādnieka iespēju novērtējums

11. Tās pašvaldības sociālās palīdzības dienests, kuras administratīvajā teritorijā ir apgādnieka dzīvesvieta, novērtē apgādnieka iespējas pilnībā vai daļēji dot pabalsta pieprasītājam uzturu un sniedz savu atzinumu par tām. Atzinumu sagatavo, pamatojoties uz pabalsta pieprasītāja vai viņa apgādnieka iesniegumu.

12. No pienākuma dot uzturu apgādnieku var pilnībā atbrīvot, ja uz apgādnieku attiecināms vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

12.1. apgādnieks ir pašvaldības trūcīgo ģimeņu sociālās palīdzības pabalsta saņēmējs;

12.2. apgādniekam nepieder kustamais un nekustamais īpašums šo noteikumu 5.punkta izpratnē un nav citu ienākumu, izņemot valsts pabalstus un pensijas;

12.3. apgādnieks neizvairās no darba un viņa ienākumi pēdējo trīs mēnešu laikā nepārsniedz 75% no Ministru kabineta noteiktā krīzes iztikas minimuma mēnesī uz katru ģimenes locekli.

13. No pienākuma nodrošināt kopšanu (turpmāk tekstā – “aprūpe”) apgādnieks atbrīvojams, ja viņš slimības vai smagas invaliditātes dēļ nespēj pilnībā vai daļēji nodrošināt aprūpi. Ja apgādnieks atzīts par trūcīgu, pašvaldība var ņemt vērā arī attālumu no apgādnieka dzīvesvietas līdz pabalsta pieprasītāja dzīvesvietai un pilnībā vai daļēji atbrīvot apgādnieku no pienākuma sniegt aprūpi.

14. Apgādnieka iespējas sniegt pabalsta pieprasītājam aprūpi izvērtējam atsevišķi no iespējām dot pabalsta pieprasītājam uzturu.

V. Pabalsta apmērs

15. Pabalsts sastāv no pamatsummas un papildsummas — faktiskajiem izdevumiem par mitekli (turpmāk tekstā — “papildsumma”). Papildsumma izmaksājama papildus pamatsummai un tikai tad, ja īrniekam vai apakšīrniekam, izvērtējot visu attiecīgajā telpā vai dzīvoklī pierakstīto personu iespējas nest solidāru mantisko atbildību par īres vai apakšīres līguma saistībām, ir jāizdara maksājumi par dzīvojamo telpu īri, apkuri un citiem komunālajiem pakalpojumiem.

16. Pamatsummu izmaksā, ja ģimenes ienākumi ir mazāki par 12 latiem uz katru ģimenes locekli. Pamatsummas apmērs aprēķināms kā starpība starp 12 latiem uz katru ģimenes locekli un trūcīgās ģimenes kopējiem ienākumiem:

$$Pp = 12 \times nt - It, \text{ kur}$$

Pp — pabalsta pamatsumma

nt — trūcīgās ģimenes locekļu skaits

It — trūcīgās ģimenes ienākumi

17. Neatkarīgi no tiesībām saņemt pamatsummu izskatāmas tiesības saņemt papildsummu. Papildsummas apmērs aprēķināms kā starpība starp faktiskajiem izdevumiem par mitekli un visu attiecīgajā telpā vai dzīvoklī pierakstīto īrnieku un/vai apakšīrnieku ienākumiem, kuri pārsniedz 12 latus katrai personai. Papildsumma izmaksājama apmērā, kas nepārsniedz 9 latus uz katru attiecīgajā telpā vai dzīvoklī pierakstīto personu, kurai ir tiesības saņemt pabalstu.

18. Šo noteikumu 17.punktā minētajā aprēķinā izmantojamie minimālie normatīvi īres, komunālo pakalpojumu un/vai kurināmā iegādes izdevumiem ir šādi:

18.1. par gāzi (izņemot gāzes apkuri un ūdenssildītāju)—8 m³ gadā uz personu;

18.2. par elektroenerģiju — 30 kW.h mēnesī uz personu;

18.3. par dzīvojamo telpu īri ar kopējo platību 18 m² uz pirmo personu un 12 m² uz katru nākamo personu (izņemot gadījumu, kad atsevišķā vienistabas dzīvoklī, kura kopējā platība nepārsniedz 30 m², dzīvo viena trūcīga persona, vai gadījumu, kad kāda no dzīvoklī pierakstītajām personām slimo ar kādu no Ministru kabineta 1993.gada 18.novembra ieteikumu nr.1 “Par dzīvokļa pabalstu piešķiršanu trūcīgām ģimenēm” (Latvijas Vēstnesis, 1993, 117., 128.nr.) 7.punktā minētajām hroniskajām slimībām);

18.4. par ūdeni un citiem pakalpojumiem — atbilstoši kvītī norādītajai summai uz personu;

18.5. par malku—2 steri gadā uz personu, bet ne vairāk kā 8 steri gadā uz ģimeni;

18.6. par oglēm — 1 tonna gadā uz personu, bet ne vairāk kā 4 tonnas gadā uz ģimeni.

19. Malkas un ogļu iegādes minimālie normatīvi atsevišķi dzīvojošai personai var atbilst ģimenei noteiktajiem minimālajiem normatīviem.

20. Minimālajos normatīvos nav ieskaitāma maksa par telefonu, kolektīvo antenu un radiotranslāciju.

VI. Īpašie jautājumi

21. Īrnieki un apakšīrnieki, kuri nav pabalsta pieprasītāja apgādnieki, ar saviem ienākumiem un īpašumu nav atbildīgi par pabalsta pieprasītāja uztura nodrošināšanu, bet ir atbildīgi par īres vai apakšīres līguma saistībām un komunālajiem maksājumiem.

22. Ja personas rīcībā ir īpašums, kura kopējā vērtība pārsniedz šo noteikumu 5.punktā noteikto apmēru, persona Civillikuma 2096.pantā noteiktajā kārtībā slēdz uztura līgumus ar fiziskām vai juridiskām personām vai atsavina sev

piederošo īpašumu, iegūtos līdzekļus izlietojot savam un apgādājamo uzturam.

23. Deklarācijas iesniedzējs likumā noteiktajā kārtībā ir atbildīgs par deklarācijā norādīto ziņu patiesumu.

24. Ja deklarācijā norādītas nepatiesas ziņas, no pārkāpuma atklāšanas dienas pabalsta izmaksa tiek pārtraukta vai pabalsts tiek izmaksāts attiecīgi samazinātā apmērā, un vainīgajai personai jāatmaksā nepamatoti saņemtā summa. Kad vainīgā persona atmaksājusi visu nepamatoti saņemto summu, personas tiesības uz pabalstu tiek pārskatītas atbilstoši šiem noteikumiem.

25. Pašvaldība no likuma "Par sociālo palīdzību" (Latvijas Vēstnesis, 1995, 176.nr.) 34.panta otrajā daļā minētajām personām pirms pabalsta piešķiršanas var prasīt sabiedrisko darbu izpildi, kā arī piedalīšanos profesionālās iemaņas un nodarbinātību veicinošos pasākumos.

VII. Pabalsta piešķiršanas kārtība

26. Pabalsta piešķiršanai nepieciešamo ģimenes materiālā stāvokļa novērtējumu izdara, pamatojoties uz:

26.1. deklarācijā norādītajām ziņām;

26.2. valsts un pašvaldību institūciju, kā arī citu juridisku un fizisku personu rīcībā esošo informāciju;

26.3. apsekošanas rezultātiem.

27. Deklarācijā norādītās ziņas var pārbaudīt izlases kārtībā.

28. Parakstot deklarāciju, persona sociālās palīdzības dienestam dod rakstisku atļauju iepazīties ar savu kontu stāvokli, sociālās apdrošināšanas maksājumiem, nodokļu maksājumiem un īpašuma stāvokli.

29. Ne vēlāk kā mēneša laikā no tiesības saņemt pabalstu apliecinošo dokumentu saņemšanas dienas pašvaldība pieņem lēmumu par pabalsta piešķiršanu un rakstiski paziņo par to pabalsta pieprasītājam. Pabalstu aprēķina no pieprasījuma iesniegšanas dienas.

30. Sociālās palīdzības dienests iekārto pabalsta saņēmēja lietu, kuru glabā trīs gadus pēc pabalsta izmaksas termiņa beigām.

31. Tajos lauku rajonos, kuros bezdarba līmenis pārsniedz vidējo bezdarba līmeni valstī, sociālās palīdzības dienesta vadītājs uz Nodarbinātības valsts dienesta attiecīgā rajona nodaļas noteikto laiku var atbrīvot personu no likuma "Par sociālo palīdzību" 34.panta otrajā daļā minētā pienākuma reģistrēties kā darba meklētājam.

32. Likuma "Par sociālo palīdzību" 34.panta trešās daļas 2.punktā minēto atzinumu par iespējām nopelnīt iztiku atklātā darba tirgū sniedz pabalsta pieprasītāja dzīvesvietas sociālās palīdzības dienesta vadītājs, pamatojoties uz ārstējošā ārsta un, ja nepieciešams, uz Nodarbinātības valsts dienesta, Profesionālās karjeras izvēles centra vai Republikāniskā rehabilitācijas centra Aroddiagnostikas centra ieteikumiem.

33. Likuma "Par sociālo palīdzību" 34.panta trešās daļas 4.punktā minētajā gadījumā pabalsta saņēmējam nepieciešams sociālās palīdzības dienesta vadītāja atzinums par to, ka bērnam invalīdam, kuram nepieciešama pastāvīga uzraudzība un kopšana, nav iespēju apmeklēt skolu, bērnudārzu vai dienas centru. Atzinumu sagatavo, pamatojoties uz attiecīgās skolu valdes un ārstējošā ārsta sniegto informāciju.

34. Pašvaldība budžeta iespēju robežās atsevišķām iedzīvotāju kategorijām var noteikt lielāku pabalsta apmēru, kā arī piešķirt likuma "Par sociālo palīdzību" 40. un 41.pantā minētos pabalstus.

VIII. Pašvaldības lēmuma apstrīdēšanas kārtība

35. Sūdzības sakarā ar pašvaldības lēmumu par attiecīgās ģimenes atbilstību trūcīgas ģimenes statusam, pabalsta piešķiršanu vai apgādnieka iespēju novērtējumu izskata attiecīgās pašvaldības dome (padome). Ja arī pašvaldības domes (padomes) lēmums attiecīgo personu neapmierina, tai ir tiesības iesniegt prasību tiesā.

IX. Pārejas jautājumi

36. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 1993.gada 18.novembra noteikumus nr.19 “Par kārtību, kādā ģimenes atzīstamas par trūcīgām” (Latvijas Vēstnesis, 1993, 116.nr.).

37. Ja personai pabalsts piešķirts, pamatojoties uz Ministru kabineta 1993.gada 18.novembra noteikumiem nr.19 “Par kārtību, kādā ģimenes atzīstamas par trūcīgām”, attiecīgās personas tiesības saņemt pabalstu pārskatāmas pēc tā termiņa beigām, uz kuru pabalsts piešķirts.

38. Noteikumi stājas spēkā ar 1996.gada 1.maiju.

Ministru prezidenta vietā — Ministru prezidenta biedrs *Z.Čevers*

Labklājības ministrs *V.Makarovs*

1.pielikums